

Kläder gör motstånd - Gandhis dhoti & khadi



I [Gandhis](#) tidiga kontakter med kolonialherrar och västerlänningar bar han manlig, brittisk överklasskostym. Senare övergick han till att bära khadi som fattiga i Indien bar.

Lokaltillverkade khadis bröt mot koloniallagarna som påbjöd att kläder skulle köpas från engelska tillverkare. Khadis blev en egen rörelse, som kombinerade civil olydnad och skapande hantverk. Rörelsen drogs aldrig in i den negativa nej-sägande protesten. Gandhi formulerade en princip för politisk förändring: gör civil olydnad till konstruktiva program. Det gjorde civil olydnad skapande. Gandhi fastnade aldrig i blockader, i att mäta sin styrka med härskarna.

Gandhi utmanas av fattiga och kastlösa

1921 mötte bönder, fattiga och kastlösa honom i Madurai. De utmanade honom med att Khadi blev alltför dyra för fattiga. Själva bar de ofta bara ett enda klädesplagg, ett långt tygstycke. Då övergick Gandhi till att dra en flera meter lång egentillverkad dhoti-sjal utan sömmar runt sig. Så som Gandhi bar dhoti, ibland med en enkel sjal (shawl) över ena axeln, bröt han med flera ordningar: kolonialism, klass, kast, kön.

Med sina billiga dhoti och shawl queerade Gandhi den indiska manliga elitens vana att klä sig som sina kolonialherrar. Han queerade könsordningar som markerade att man tillhörde en god kast och var utbildad i England. Dhoti med

en enkel sjal virad runt överkroppen uppfattades feminint av både engelsmännen och av den indiska koloniala eliten.

Feminisering av bruna män

Att indiska män pekats ut som feminina är en kolonial föreställning som fortfarande används för att rasifiera indier. Gandhi transade kolonialismen genom att bjuda in dessa kläder till att bli del av motstånd och befrielse istället för underordning.

Hur Gandhi bar de fattigas handspunna och handvävda dhotis gjorde honom sårbar både i Indien och England. För kolonialherrarna och den indiska eliten markerade Gandhis dhoti maktlöshet snarare än makt. I början blev han ju förlöjligad. Sedan blev hans omvirade dhoti just det du påpekar, tecken på respekt.

Vi i ickevåldsrörelsen kämpar med hur våra kläder bär och lyfter våra motståndare. Samtidigt får vi kritiskt analysera hur våra kläder bär kön, klass, elit och andra tillhörigheter. Hur våra kläder utestänger och särskiljer. Hur de över- och underordnar. Vi får samarbeta mer med de kläder som gör motstånd mot sådana ordningar.

Per Herngren

2015 01 15, version 0.1

Återmaskulinisering av dhoti

Efter kolonialismens fall blev dhoti symbol för makt, kraft och nationen. Dhotin används idag ibland som en maskulin och nationalistisk symbol.

Texten är utkast för boken *Mode och motstånd* av Otto von Busch och Per Herngren (Korpen, 2016).

Referens

Per Herngren, Otto von Busch, *Mode och motstånd*, Korpen, 2016.

Mohandas Gandhi, *Collected works of Mahatma Gandhi*, 1999.